

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-05-21

§ 183

**Yttrande över betänkandet Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9)
KSN-2019-0818****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att avge yttrande till Näringsdepartementet i enlighet med **bilaga 1**.**Sammanfattning**

Näringsdepartementet har remitterat betänkandet Privat initiativrätt – Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning till Uppsala kommun för yttrande senast den 10 juni 2019.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 16 maj 2019.

Handläggare
Hellgren Anna

Datum
2019-05-16

Diarienummer
KSN-2019-0818

Kommunstyrelsen

Yttrande över betänkandet Privat initiativrätt – Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9)

Förslag till beslut

Plan- och byggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta

att avge yttrande till Näringsdepartementet i enlighet med **bilaga 1**.

Ärendet

Näringsdepartementet har remitterat betänkandet Privat initiativrätt – Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning till Uppsala kommun för yttrande senast den 10 juni 2019. Ärendet kan läsas i sin helhet via länken nedan:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/02/privat-initiativratt---planintressentens-medverkan-vid-detaljplanelaggnig/>

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Yttrandet berör utredningens förslag till förändringar av den nuvarande detaljplaneprocessen, det vill säga förändringar eller andra överväganden, som gäller författningstexten i plan- och bygglagen (PBL). Stadsbyggnadsförvaltningen har i sak inga invändningar mot de förslag till ändringar i PBL som utredningen föreslår.

Stadsbyggnadsförvaltningen ser positivt på att ansvar och roller i olika skeden av planprocessen formaliseras i PBL. De förslag som redovisas i betänkandet innebär snarare ett tydliggörande av en ordning som redan tillämpas i Uppsala och många andra kommuner.

Även om författningsförslagen inte innebär så stora förändringar jämfört med hur planintressentens initiativ och engagemang under planprocessen ser ut i dag, finns det ett värde i att tydliggöra förutsättningarna för planintressenternas medverkan. Det ger både en

tydlighet mot planintressenterna och en ökad transparens mot sakägare, grannar och allmänhet.

Ekonomiska konsekvenser
Inte aktuellt i detta ärende.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Handläggare
Hellgren Anna

Datum
2019-05-16

Diarienummer
KSN-2019-0818

Näringsdepartementet
N2019/00699/SPN
n.remissvar@regeringskansliet.se
marija.grekovska@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Privat initiativrätt – Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9)

Sammanfattning

Uppsala kommun har i sak inga invändningar mot de förslag till ändringar i plan- och bygglagen (PBL) som utredningen föreslår.

Uppsala kommun ser positivt på att ansvar och roller i olika skeden av planprocessen formaliseras i PBL. De förslag som redovisas i betänkandet innebär snarare ett tydliggörande av en ordning som redan tillämpas i Uppsala och många andra kommuner.

Även om författningsförslagen inte innebär så stora förändringar jämfört med hur planintressentens initiativ och engagemang under planprocessen ser ut i dag, finns det ett värde i att tydliggöra förutsättningarna för planintressenternas medverkan. Det ger både en tydlighet mot planintressenterna och en ökad transparens mot sakägare, grannar och allmänhet.

För planuppdrag där det dröjer lång tid mellan beslut om planbesked och tidpunkten när det egentliga planarbetet inleds på kommunen, kan planintressentens möjlighet att tydligare ta initiativ till framtagande av underlagshandlingar bidra till att planprocessen blir mer tidseffektiv i sin helhet.

Uppsala kommuns synpunkter på utredningens förslag

Kommunen ska i planbeskedet ange vilka planeringsunderlag som kan behövas (utredningens avsnitt 6.4)

Uppsala kommun redovisar redan i dag en översiktlig bedömning om vilka utredningar som kan behöva göras under planprocessen i samband med planbesked och planuppdrag. Förslaget om att införa en bestämmelse i PBL om att kommunen i planbeskedet ska redovisa sin bedömning av vilket planeringsunderlag som kan behövas för detaljplaneläggningen har kommunen därför inga invändningar mot. En ökad tydlighet i tidiga skeden ger förutsättningar för att processen ska löpa smidigare och mer effektivt.

De föreslagna ändringarna förväntas ha en begränsad påverkan på detaljplaneverksamhetens ordinarie verksamhet. Även om det kan komma att bli något mer resurskrävande att planhandläggare behöver vara beredda att hantera ärendet även under tiden mellan planbesked/planuppdrag och till dess ett

planärende blivit aktivt och prioriterat hos kommunen. Denna situation förekommer redan i dag och kan i och med formaliseringen bli en mer uttalad del av planarbetet, och därmed också tydligare resurssättas.

Planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen (utredningens avsnitt 6.5)

Uppsala kommun ser positivt på planintressentens (självständiga) möjlighet att få länsstyrelsens tidiga ställningstagande. Det är kommunens erfarenhet att inspel från den statliga nivån sent i processen kan leda till stora fördröjningar i tidsplanen.

För planintressenten kan det uppfattas som ett tidskrävande skede att ta fram utredningar som underlag till samrådsförslaget. Om utredningarna påbörjats redan innan kommunen startar upp planarbetet finns förutsättningar för att nyttja tiden och kommunens resurser mer effektivt.

Komplexa och tidskrävande planprocesser beror i vissa fall på att kommunen önskat pröva en planläggning som inte har uttalat stöd i översiktsplanen, eller att planeringssituationen är så komplex att dess omfattning, eller planprocessens utgång, är omöjlig att förutse i det tidiga skedet. I dessa fall bedömer Uppsala kommun att utredningens förslag inte kommer att innebära någon förändring eller effektivisering jämfört med i dag, i och med att länsstyrelsens yttrande förutsätter att planläggningen ska vara i enlighet med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande.

Uppsala kommun ser inga hinder för att ange tiden för detaljplanearbetets start i planbeskedet. Kommunens erfarenhet är att det hittills varit svårt att, enligt dagens bestämmelser, redan i samband med planbeskedet uppskatta tidsåtgången fram till antagen detaljplan. Sannolikt kan det vara något mer överblickbart att ange när planarbetet kan komma att inledas. Därmed förtydligas förutsättningarna och förväntningarna, vilket är positivt för både kommunen och planintressenten.

Ett förtydligande av planintressentens möjlighet att bidra med planeringsunderlag (utredningens avsnitt 6.6)

Byggherrar och fastighetsägare bidrar redan i dag med utredningar och andra planeringsunderlag till planprocessen. Enligt plan- och byggnadsnämndens planavtal ska byggherren (eller byggherrens konsult) utföra erforderliga utredningar som underlag för detaljplanen. Byggherren ska också bekosta samtliga utredningar som erfordras för planens framtagande. Uppsala kommun ser positivt på att det tydliggörs i PBL att andra än kommunen får ta fram underlag. Det ökar transparensen i planprocessen.

Planbeskedens tidsfrist ändras inte (utredningens avsnitt 6.7)

Uppsala kommun bedömer att dagens tidsfrist om fyra månader för planbesked bör vara tillräcklig eftersom plan- och byggnadsnämndens planbesked redan innehåller direktiv om vilka sakfrågor som behöver utredas vidare under planprocessen.

Om en planintressent tar fram planeringsunderlag, ska det redovisas i planbeskrivningen (utredningens avsnitt 6.9)

I Uppsala kommuns planhandlingar framgår det vilka konsultfirmor eller enskilda utredare som tagit fram utredningar som underlag till planförslaget. Det framgår dock inte alltid i själva planhandlingen att det är planintressenten som bekostat utredningarna. Detta framgår istället av planavtalet, enligt ovan. Uppsala kommun ser positivt på att det tydliggörs vilka utredningar som gjorts av, eller bekostats av, planintressenten, eftersom det ökar transparensen i planprocessen.

Mer vägledning behövs (utredningens avsnitt 6.12)

Uppsala kommun är positiv till förslaget om en vägledning och menar att en sådan kan underlätta kommunens bedömning av vilka utredningar som normalt behövs för att kunna ta ställning till planeringsförutsättningarna. En vägledning kan också fungera som ett stöd för planmyndigheten gentemot andra myndigheter. En vägledning kan också underlätta för planintressenter, och deras konsulter, att tidigt i processen få en överblick över vad som förväntas i form av utredningar.

Inget avgränsningssamråd vid planprogram (utredningens avsnitt 6.12)

Uppsala kommun är positiv till förtydligandena i författningstexten angående att det är frivilligt för kommunen att ta fram ett särskilt planprogram, och att miljöbalkens krav på avgränsningssamråd inte ska gälla i arbetet med att ta fram ett planprogram.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare

PROTOKOLLSUTDRAG

Sammanträdesdatum: 2019-05-16

§ 138**Remiss Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9)
PBN-2019-0037****Beslut**

Plan- och byggnadsnämnden beslutar

att godkänna yttrandet och skicka det till kommunstyrelsen.**Reservation**

Therez Almerfors (M), Lars Tufvesson (M), Karin Ericsson (C) och Simon Westberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Översiktsplaneutredningen behandlar i sitt slutbetänkande (SOU 2019:9) frågan om ”privat initiativrätt”. Med detta avser utredningen möjligheten för enskilda planintressenter att ta initiativ till och medverka i kommunens arbete med att ta fram detaljplaner enligt plan- och bygglagen (PBL).

Utredningen anser att den initiativrätt som enskilda redan har i dag inte bör utökas eller formaliseras ytterligare. Enligt utredningen bör kommunen behålla det övergripande ansvaret för planläggningen, samtidigt som planintressentens medverkan bör förtydligas och utvecklas. Detta bör kunna leda till att tiden mellan planbesked och planläggning kan användas mer effektivt. Utredningen föreslår delvis nya bestämmelser i PBL. Bland annat föreslås att kommunen i planbeskedet även ska ange vilket planeringsunderlag som kan behövas för att ta fram detaljplanen, och att det ska förtydligas i PBL att även andra än kommunen får ta fram planeringsunderlag. Planintressenten ska även kunna begära att länsstyrelsen yttrar sig över vilket planeringsunderlag som kan behövas. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 april 2020.

Stadsbyggnadsförvaltningen har i sak inga invändningar mot de förslag till ändringar i PBL som utredningen föreslår. Stadsbyggnadsförvaltningen ser positivt på att ansvar och roller i olika skeden av planprocessen formaliseras i PBL. Det ger både en tydlighet mot planintressenterna och en ökad transparens mot sakägare, grannar och allmänhet.

PROTOKOLLSUTDRAG

Sammanträdesdatum: 2019-05-16

§ 138, forts.**Yrkanden**

Therez Almerfors (M), Lars Tufvesson (M), Karin Ericsson (C) och Simon Westberg (KD) yrkar på följande tillägg i yttrandet:

Uppsala kommun har sedan tidigare testat delar av arbetet med privat initiativrätt genom så kallade byggherreplaner. I en genomlysning av arbetet med byggherreplaner i Uppsala kommun, som plan- och byggnadsnämnden gjorde under 2015, konstaterar stadsbyggnadsförvaltningen att färre antal timmar behöver läggas ned från förvaltningens personal på handläggningen av detaljplaner som bedrivs som byggherreplaner. Det är därför viktigt att framföra att privat initiativrätt både kan korta processer men också minska arbetsbelastningen för kommunernas planhandläggare. I en rapport där jämförbara detaljplaner valts ut konstaterar Plan- och byggnadsnämnden att användandet av privat initiativrätt kräver väsentligt mindre resurser av förvaltningen vilket ger stöd åt utredningens förslag om att möjliggöra för dessa.

Ordförande Ylva Stadell (S) yrkar avslag på Therez Almerfors (M), Lars Tufvessons (M), Karin Ericssons (C) och Simon Westbergs (KD) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ser Therez Almerfors (M), Lars Tufvessons (M), Karin Ericssons (C) och Simon Westbergs (KD) yrkande som ett tilläggsyrkande.

Ordförande frågar först om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

Ordförande frågar sedan om det är nämndens mening att avslå eller bifalla tilläggsyrkandet och finner att nämnden avslår det.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2 maj 2019

Arbetsutskottet föreslår att yttrandet godkänns och lämnas vidare till kommunstyrelsen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande